Seat No. : ______________

MD-136

March-2019

B.A., Sem.-V

CC-303 : Gujarati
(Sahitya Vivechanna Siddhanto)

Time : 2:30 Hours] **[Max. Marks : 70**

સૂચના : બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1. (અ) લલિતકલાના પ્રકારો જણાવી, સાહિત્યકલાની વિભાવનાની સમીક્ષા કરો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો :

(1) લલિતકલાના પ્રકારો સોદાહરણ સમજાવો.

(2) સાહિત્યકલાનું શ્રેષ્ઠત્વ સાબિત કરો.

(બ) કોઈપણ **ચાર**ના જવાબ આપો. **4**

(1) લલિતકલાના પ્રકાર કેટલા ?

(2) નૃત્ય અને નાટ્યનો કઈ કલામાં સમાવેશ થાય ?

(3) આંખની કલાઓ કઈ-કઈ છે ?

(4) કાનની કલાઓ કઈ-કઈ છે ?

(5) ચિત્રકલાનું માધ્યમ જણાવો.

(6) સાહિત્યકલાનું ઉપાદાન કયું ?

2. (અ) આચાર્ય ભરતે આપેલ રસની વ્યાખ્યા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો તથા રસના મુખ્ય પ્રકારો કયા ભાવ સાથે જોડાયેલા છે તે સ્પષ્ટ કરો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો.

(1) કાવ્યમાં અલંકારનું સ્થાન

(2) રીતિ વિભાવનાની વ્યાખ્યાગત સમજ આપો.

(બ) કોઈપણ **ચાર**ના જવાબ આપો. **4**

(1) વક્રોક્તિના પ્રકાર કેટલા ?

(2) આચાર્ય ભરત સંચારીભાવો કેટલા ગણાવે છે ?

(3) 'ધ્વનિઃ આત્મા કાવ્યસ્ય' – વ્યાખ્યા કોણે આપી ?

(4) આચાર્ય ક્ષેમેન્દ્ર કઈ વિભાવના કાવ્ય લેખે સ્થાપિત કરે છે ?

(5) ધ્વનિના પ્રકાર : વસ્તુ ધ્વનિ, _____ રસધ્વનિ. (ખાલીજગ્યા પૂરો)

(6) આચાર્ય ભરતે કેટલા સ્થાયીભાવો ગણાવ્યા છે ?

3. (અ) પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અને કૌતુકરાગી સાહિત્ય સમજ સ્પષ્ટ કરી તેમાંના સામ્ય-વૈષમ્યની ચર્ચા કરો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો.

(1) વાસ્તવદર્શી સાહિત્ય

(2) આધુનિક સાહિત્ય

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો. **3**

(1) પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય માટે અંગ્રેજીમાં કઈ સંજ્ઞા પ્રયોજાય છે ?

(2) કૌતુકરાગી સાહિત્યને બીજા કયા નામથી ઓળખાવી શકાય ?

(3) લોકજીવનને સ્પર્શતા નક્કર, કઠોર પ્રશ્નો રજૂ કરતું સાહિત્ય એટલે _____ સાહિત્ય.

(4) 'આધુનિક' સંજ્ઞા સંસ્કૃત મૂળ કયા શબ્દથી સ્વીકારાઈ ?

(5) કોઈપણ એક આધુનિક સર્જનક્ષેત્રે પ્રદાન કરનારનું નામ આપો.

4. (અ) ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય પરંપરામાં મીમાંસકોએ આપેલ કાવ્યની વ્યાખ્યાઓનું અવલોકન મૂકી આપો તથા ગુજરાતી સાહિત્ય ચિંતકો એ આપેલ કાવ્યની વ્યાખ્યાનું વિહંગાવલોકન કરો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો.

(1) કાવ્યહેતુ

(2) કાવ્ય-પ્રયોજન

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો. **3**

(1) આચાર્ય મમ્મટે આપેલ કાવ્યના પ્રયોજન કેટલાં ?

(2) પરમાનંદને ____ સહોદર કહેવામાં આવે છે.

(3) પ્રતિભા એટલે _____ પ્રજ્ઞા.

(4) આચાર્ય મમ્મટે ગણાવેલ કાવ્યની શરત (હેતુ) કેટલી ?

(5) 'કવિતા એ જીવનની સમીક્ષા છે.' આ વ્યાખ્યા કોણે આપી ?